

A diákönkormányzat szerepe az iskola zöldítésében

Általános megjegyzések

- Minden tizenévesssel foglalkozó szülő, pedagógus tudja, hogy a gyerekek számára ebben az életkorban a többiek véleménye a legfontosabb. Sokkal hatékonyabb, ha pár elkötelezett diák segítségével közvetítjük a zöldülés gondolatát, és ők próbálják *megnyerni a társaikat* is. Ezért a DÖK – különösen akkor, ha van egy „zöld tagozata” (egy „ZöldÖk”) – kifejezetten alkalmas arra, hogy segítsen a diákok környezeti szemléletmódját jó irányban alakítani.
- A DÖK azonban – szerepénél fogva, az iskolában folyó tevékenységeken, feladatokon keresztül – arra is alkalmas, hogy azokat *a tanárokat is* a környezettudatosság felé terelje, akik nemigen hajlandóak maguktól a környezeti nevelésnek még csak a gondolatával sem foglalkozni.
- A DÖK el tudja végezni az *iskola zöld auditálását*, javasolhat változásokat, számon kérheti ezek megvalósítását stb.
- Mindeközben a diákok beletanulnak a civil szervezetek működésébe, és felismerhetik ezek jelentőségét a helyi közösségekben és a társadalomban.
- A tevékenységek során rengeteg elméleti és gyakorlati *ismeretet szereznek, jártasságra tesznek szert* szervezésben, kommunikációban, rendszerszemléletű gondolkodásban, konfliktuskezelésben.
- A DÖK zöldítő szerepét – vagy a környezeti nevelési tagozat megalakítását – illetően mindvégig *alapelv az önkéntesség*. A tagság nem feltétlenül jár kötelezettségekkel, a programok nyitottak, az információ mindenkié.

*_*_*

A ZöldÖk megalakulás és működése a Budai Nagy Antal Gimnáziumban

Iskolánknak 4 és 6 évfolyamos osztályai vannak és átlagban 600 tanulónk van. A környezeti nevelésnek mindig is nagy hagyományai voltak nálunk, már akkor is, amikor még nem is így hívták. Környezeti nevelésként a 90-es évek eleje óta futnak progjamjaink, de bármennyire izgalmasak, változatosak és sikeresek is voltak, nem tudtak folyamatosan jelentős számú tanulót megérinteni.

Jelentős változást hozott – legalábbis a lehetőségekben – az oktatási törvény módosítása nyomán kötelező környezeti nevelési pedagógiai program bevezetése. Persze ez első lépésként még mindig csak a kollégák és az iskolavezetőség megmozdítását jelentette és nem a diákok tömeges megnyerését. Mára azonban úgy tűnik, hogy a „zöld gondolkodásmód” már markánsan megjelent az iskolában, ami igen nagy öröm. Hogy sikerült ezt elérni?

2004. februárjában az MKNE (Magyar Környezeti Nevelési Egyesület) egynapos konferenciát tartott a Magyar Környezeti Nevelési Stratégia c. könyvben szereplő javaslatok gyakorlatba való átültetéséről. Itt a „gyakorló pedagógusok” szekcióban merült fel a DÖK-ön belül egy zöld csoport létrehozásának gondolata. Azóta ennek a megvalósításán dolgozunk.

Az első diákvezető (2004 tavaszán) személyes felkérés alapján vállalta el a funkciót, és a kis csapat is főleg azokból állt össze, akik a zöld megmozdulásokban addig is részt vettek. A 2004-2005-ös tanév elején minden osztályban meghirdettük a csatlakozás lehetőségét, és felkínáltuk rendszeres programjainkat. Az érdeklődők száma akkor osztályonként átlagban két-három tanuló volt. Később azonban ez a szám folyamatosan emelkedett.

2005. márciusában megtörtént az első igazi vezetőségválasztás. A Zöldök-nek azóta van választott elnöke és elnökhelyettese, és vannak évfolyamfelelősei. A hatékony működéshez nagyon fontos a jó információs hálózat, ezért elkészítették az elektronikus levelezési hálózatukat. (Akinak nincs otthon e-mail lehetősége, az használhatja az iskolai rendszert.) Van pályázatfigyelőjük is. Tagjaik részt vesznek környezetvédelmi rendezvényeken. Képviselik iskolánkat a helyi újságban.

A Zöldök programjai egyre népszerűbbek és egyre több gyereket vonzanak. Ezek a programok is elősegítik, hogy a diákok között sokan komoly olvasottsággal, tájékozottsággal és ismeretekkel rendelkezzenek a környezeti kérdések terén.

Az alábbiakban bemutatjuk a Zöldök egy éves programját.

Zöldök programja a 2004/2005-ös tanévben

	Program	Idő	Téma	Cél	Résztevők
1.	Takarítási Világnap	2004. 09. 23	Szelektív hulladékgyűjtés megindítása (papír, PET palack, AI-doboz, szárazelem.) A szelektív elszállítás megoldott. A gyűjtők ürítése (kivéve szárazelem) a tanulók segítségével történik (heti 1-2 alkalommal).	Az iskolánkban tanuló diákok felkészítése a szelektív gyűjtés gyakorlatára, hogy felnőtt korban már készség szinten tudjanak az Európai Unió elvárásoknak megfelelni.	Az iskola minden tanulója, és dolgozója (pedagógusok, titkárság, takarító és karbantartó személyzet).
2.	Állatok Világnapja	2004. 10. 05	Juhász Árpád vetítéses előadása afrikai élményeiről az ott élő állatvilág szempontjából	A tanulók figyelmét felhívni az állatvilág veszélyeztettségére (az érzelmekre hatva).	Vendégek a ... Ált. Isk. alsó tagozatosai, két 7. és két 8. o.
3.	Szénások. Európa Diplomás Terület	2004. 11. 11.	Pilisszentiván. A „Szénások” kiállítás megtekintése, a Jági tanösvény bejárása	Ismerkedés hazánk védett területeivel, az <i>Európa Diploma</i> és a <i>Natura 2000</i> fogalmával	A Zöldök tagjai.
4.	Emberré-válás	2004. 11. 18.	A Természettudományi Múzeum és a Mindentudás Egyeteme közös programja: Embertár bejárása, előadás és beszélgetés az emberré válásról.	Ismerkedés a tudományos kutatás módszereivel. Tanulók látókörének bővítése, kétszintű érettségire való felkészülés segítése.	11. és 12. osztályos biológia fakultációs tanulók.
5.	Repülő dino-szauruszok	2004. 11. 26.	Természettudományi Múzeum: <i>Repülő Dinoszauruszok</i> kiállítás	Ismerkedés a tudományos kutatás legújabb vívmányaival,	Biológia iránt érdeklődő diákok.

			megtekintése.	módszereivel.	
6.	Pálvölgyi-barlang	2005. 01.	Látogatás a Pálvölgyi-barlangban	Ismerkedés Budapest természeti értékeivel. A diákok így látják, hogy ott is, ahol élnek, van mit megvédeni.	Zöldök
7.	Jókai kert: Kőpark tanösvény	2005. 03. első fele	Jókai kert: Kőpark tanösvény meglátogatása	Ismerkedés Budapest természeti értékeivel. A diákok így látják, hogy ott is, ahol élnek, van mit megvédeni.	Zöldök
8.	Víz Világnapja	2005. 03. 22.	<ul style="list-style-type: none"> • Ki tud többet a vízről? – vetélkedő • Gellérthegyi víztározó meglátogatása • A vízművek demo kocsija az iskolához (márc. 17.) • Visegrád, Apátkúti-völgy – vízvizsgálatok 	A figyelmet felhívni arra, hogy a víz az élet alapja. Egyre rosszabb helyzetbe kerül a tiszta víz az egész világon. Honnan kapjuk az ivóvizet, mennyit használunk? A víz megvédésének módszerei.	Az iskola minden tanulója és pedagógusa.
9.	Zöldök továbbképzés	2005. 04. 8-10.	Királyréten a Zöldök tagjainak továbbképzése.	A tanulók által elsajátítható természet- és környezetvédelmi módszerek, játékok	Zöldök
10.	Tétényi-fennsík	2005. 04.	Természetvédelmi munkák a Tétényi-fennsíkon.	Budafok határában lévő természetvédelmi terület megismerése, „szeméttetés”.	Zöldök
11.	Föld Napja	2005. 04. 22.	Természetvédelmi munkák a Duna-Ipoly Nemzeti Parkhoz tartozó Szénások területén. Faültetés az iskolában.	Ismerkedés a természetvédelmi munkákkal. Annak belátása, hogy mindenki tehet a természetért.	Végzős diákok, Zöldök
12.	Madarak és Fák Napja	2005. 05. 10.	Vetélkedő Budakeszin	A természetről való ismeretek bővítése, megmérettetés.	Zöldök
13.	Pilisi len túra	2005. 05. vége	Kirándulás a Szénások Európa Diplomás Területen.	Ismerkedés a természeti értékekkel, nem utolsó sorban a világon csak itt élő pilisi lennel, a területen folyó tudományos kutatással.	Zöldök
14.	Madarász-tábor	2005. nyár	Tömördi Madárvárta munkájában való részvétel.	A Zöldökben tevékenykedő tanulók jutalomtáborozása.	Zöldök

A Zöldök történetének legújabb – és szép folytatást ígérő – fejezete az, hogy a csapat szervezeti egységként jelentkezett a Magyar Környezeti Nevelési Egyesületbe, s ott az egyesület ifjúsági tagozatának megalakításán dolgozik. A diákok ezzel kitekintenek az iskola

falai közül, s az iskolai (vagy az iskola környékét érintő) tevékenységeken túl belekóstolnak a civil szervezetek világába és az országos feladatokba.

A cikk születése óta a zöld diákszervezet megtalálta helyét az iskolán belül. Nem a DÖK alszervezete, hanem egyenrangú, önálló jogokkal rendelkező, az iskolavezetés és az iskola alapítványa által azonos támogatást élvező szervezet.